

Облік і оподаткування

УДК 657. 42(045)

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.14899085>

**Ефективність використання необоротних активів
в системі організації їх обліку та управління**

Даценко Ганна Василівна

доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку та оподаткування,
Вінницький торговельно-економічний інститут Державного торговельно-
економічного університету, м. Вінниця, Соборна, 87, 21050, Україна,
Datsenko2017@ukr.net, <https://orcid.org/0000-0001-8327-7301>

Майстер Людмила Анатоліївна

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку та оподаткування,
Вінницький торговельно-економічний інститут Державного торговельно-
економічного університету, м. Вінниця, Соборна, 87, 21050, Україна,
Lyudmilamaister5@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-1097-9940>

Прийнято: 04.02.2025 | Опубліковано: 16.02.2025

***Анотація.** У праці висвітлено положення щодо класифікації необоротних активів з метою дослідження їх сутності та можливості проведення в подальшому ґрунтовних наукових міркувань щодо питань вдосконалення організації їх обліку задля підвищення ефективності результатів господарської діяльності суб'єктів бізнесу. Запропоновано до практичного впровадження удосконалені елементи варіативності складу та структури необоротних активів на вітчизняних підприємствах, використовуючи результати порівняння провідного досвіду ряду розвинених країн Європейського Союзу, що*

забезпечуватиме активізацію та пришвидшення процесу інтеграції вітчизняного обліку до міжнародного. У контексті достовірності оцінки та узагальнення облікової інформації щодо наявності необоротних активів у підприємств, основні фонди яких розміщені на тимчасово окупованих територіях чи є пошкодженими внаслідок військових атак агресора, значну увагу акцентовано на потребі розроблення детальних методів й інструментів, застосування форм первинної документації для фіксації фактографічної інформації при їх тимчасовому обліковуванні з ціллю визначення залишкової вартості та зниження податкових ризиків за розрахунками по ПДВ при списанні необоротних активів.

Метою проведення наукового дослідження є необхідність в удосконаленні сутності, класифікації та організації обліку необоротних активів з ціллю їх ефективного використання на промислових підприємствах в умовах сьогодення.

При написанні статті було використано **методи** наукового групування, аналізу, синтезу, а також графічний метод задля розкриття сутності необоротних активів, їх класифікації з метою удосконалення організації обліку в ході бухгалтерської обробки інформації з ціллю достовірності висвітлення даних та встановлення рівня ефективності використання необоротних активів на підприємствах в реальних умовах провадження бізнесу.

Результати. У статті проведено критичний аналіз нормотворчих положень та отриманих результатів наукових пошуків вченими-економістами з питань вдосконалення облікового забезпечення необоротних активів в умовах впровадження євро інтеграційних процесів. Обґрунтовано потребу у розробці особливостей обліку необоротних активів на підприємствах, що мали часткове пошкодження чи повне руйнування об'єктів необоротних активів внаслідок воєнних дій на території України. Запропоновано потенційне впровадження компонентного обліку необоротних активів, зокрема, основних засобів, як їх найбільшої вагової частки, враховуючи аспекти визнання витрат з нарахування амортизації та вибору системи оподаткування.

Висновки. Отримані результати проведеного дослідження обґрунтовують необхідність впровадження нових підходів до організації обліку необоротних активів в умовах сучасних реалій.

Ключові слова: майно, ресурси, класифікація, облік, фактографічна інформація, управління активами.

**The efficiency of the use of non-current assets in the system of organizing
their accounting and management**

Ganna Datsenko

Doctor of Economics, Full Professor, Head of the Department of Accounting and Taxation, Vinnitsia Institute of Trade and Economics of State University of Trade and Economics, Vinnytsia, Soborna, 87, 21050, Ukraine, Datsenko2017@ukr.net, <https://orcid.org/0000-0001-8327-7301>

Liudmyla Maister

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Accounting and Taxation, Vinnitsia Institute of Trade and Economics of State University of Trade and Economics, Vinnytsia, Soborna, 87, 21050, Ukraine, Lyudmilamaister5@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-1097-9940>

Abstract. *The work highlights the provisions regarding the classification of non-current assets with the aim of researching their essence and the possibility of conducting thorough scientific considerations in the future on the issues of improving the organization of their accounting in order to increase the efficiency of the results of the economic activity of business entities. Improved elements of the variability of the composition and structure of non-current assets at domestic enterprises are proposed for practical implementation, using the results of a comparison of the leading experience of a number of developed countries of the European Union, which will*

ensure activation and acceleration of the process of integration of domestic accounting into international accounting. In the context of the reliability of the assessment and generalization of accounting information regarding the presence of non-current assets in enterprises whose fixed assets are located in temporarily occupied territories or are damaged as a result of military attacks of the aggressor, considerable attention is focused on the need to develop detailed methods and tools, application of primary documentation forms for recording factual information during their temporary accounting with the aim of determining the residual value and reducing tax risks according to VAT calculations when writing off non-current assets.

***The purpose** of conducting scientific research is the need to improve the essence, classification and organization of accounting of non-current assets with the aim of their effective use at industrial enterprises in today's conditions.*

*When writing the article, **methods** of scientific grouping, analysis, synthesis, as well as a graphic method were used to reveal the essence of non-current assets, their classification with the aim of improving the organization of accounting during the accounting processing of information with the aim of ensuring the reliability of data coverage and establishing the level of efficiency of the use of non-current assets at enterprises in real business conditions.*

***The results.** The article provides a critical analysis of the normative provisions and the results of scientific research by economists on the issues of improving the accounting provision of non-current assets in the context of the implementation of the euro integration processes. The need to develop specifics of non-current assets accounting at enterprises that had partial damage or complete destruction of non-current assets as a result of military operations on the territory of Ukraine is substantiated. The potential implementation of component accounting of non-current assets, in particular, fixed assets, as their largest significant share, is proposed, taking into account the aspects of recognizing costs for amortization and choosing a taxation system.*

Conclusions. *The obtained results of the conducted research justify the need to introduce new approaches to the organization of accounting for non-current assets in the conditions of modern realities.*

Keywords: *property, resources, classification, accounting, factual information, asset management.*

Постановка проблеми. Зважаючи на те, що на підсумковий результат провадження господарської діяльності суб'єктів бізнесових структур несе суттєвий вплив наявний рівень технічного стану, якості та ефективності використання необоротних активів, актуальним постає отримуваний фактичний рівень рентабельності та фінансової стійкості діяльності підприємства. Тому, визначена проблематика наукового дослідження надає можливість окреслити той факт, що у підприємств гостро постає необхідність у постійному оновленні активів довгострокового використання, зокрема, необоротних активів, що зумовлено досить активним ринковим середовищем. Недостатній рівень достовірності та своєчасності інформації, належної аналітичної обробки даних про факти здійснення окремих операцій щодо ефективності використання необоротних активів перешкоджає прийняттю конструктивних управлінських рішень для забезпечення конкурентоспроможності підприємств в умовах воєнних дій та євроінтеграційних процесів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематичні аспекти стосовно економічної сутності, обліку і аналізу ефективного використання структурних складових необоротних активів, які, зачасти, виникають у сучасних умовах введення інноваційних розробок, критично обговорювались та висвітлювались у фахових працях економістів, бухгалтерів та вітчизняних й зарубіжних науковців: Гнатюк А.А. [1], Задорожного З.-М. [2, 3], Даценко Г.В. [4], Гладій І.О. [4], Левковича О. В. [5], Пчелинської Г.В. [6], Степаненко О.І. [7, 8] та інших.

Поряд із тим, зважаючи на істотну кількість проведених наукових досліджень вченими та практиками, а також на обсяги отриманих результатів з означеної проблематики, все ж існує потреба у більш різнобічних вивченнях даного питання з ціллю пошуку резервів більш корисного використання необоротних активів шляхом зниження обсягів непродуктивних витрат на промислових підприємствах.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми.

Незважаючи на широкий науковий та практичний простір щодо наданих пропозицій з обробки обліково-аналітичної інформації стосовно питань наявності, руху та ефективності використання необоротних активів суб'єктів господарювання, все ж існує потреба в подальшому удосконаленні деяких аспектів. Зокрема, досить актуальною постає необхідність співставності положень національного та міжнародного обліку, особливо в умовах активного впровадження євроінтеграційних процесів. Зважаючи на сучасні реалії умов провадження господарської діяльності, гострою постає потреба у зменшенні рівня нераціональних витрат, пов'язаних з використанням та обслуговуванням необоротних активів підприємств, особливо враховуючи наслідки воєнних дій на території України.

Формування цілей статті (постановка завдання). Ціллю написання наукової праці виступила потреба в удосконаленні та обґрунтуванні сутності, класифікації та організації обліку необоротних активів у системі їх ефективного використання на промислових підприємствах в умовах сьогодення.

Завдання статті:

- 1) провести критичний аналіз існуючих наукових та нормотворчих положень щодо сутності та класифікації необоротних активів з призми їх організації обліку для цілей управління;
- 2) встановити характерні особливості не співставності національних та міжнародних стандартів обліку необоротних активів;

3) визначити адаптивні напрямки відображення в бухгалтерському обліку наявності та руху необоротних активів на підприємствах, що зазнали витрат через часткове (чи повне) пошкодження активів внаслідок надзвичайних ситуацій в умовах військового стану на території України;

4) запропонувати потенційні шляхи вдосконалення обліково-аналітичної інформації щодо необоротних активів задля підвищення ефективності їх використання та достовірності висвітлення даних для користувачів.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням здобутих наукових результатів. Склад необоротних активів налічує досить широкий спектр позицій з різних призм їх класифікаційних ознак, тому підходить до класифікації та групування облікової інформації щодо необоротних активів заслуговують на провідне місце в теорії обліку та аналізу.

Загально прийняте вітчизняне групування складових необоротних активів викладене в ряді нормотворчих документів: НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [9], НП(С)БО 7 «Основні засоби» [10], НП(С)БО 8 «Нематеріальні активи» [11] та ін., а також у Податковому кодексі України [12].

Припускаємо, що вказані численні уніфікаційні ознаки класифікацій необоротних активів необхідні користувачам для різних цілей обробки облікової інформації, зокрема, для їх оцінки, нарахування амортизацій, процесів оподаткування тощо.

У НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» вказано наступне трактування: «необоротні активи – це всі активи, що не є оборотними, не обмежені у користуванні, та призначені для продажу чи використання в операційному циклі чи після його завершення» [9].

Класифікація – це процес перегрупування яких-небудь об’єктів, елементів, форм за класами, групами, видами по тих або інших ознаках (рис. 1). Класифікація дозволяє структурувати будь-яку систему, що досліджується, впорядковувати її, робити більш прозорішою, а значить, і керованою.

Водночас, обліковою технологією проводиться постійне й неперервне відображення всіх господарських засобів, процесів та явищ у фінансово-господарській діяльності підприємства, які відносять до складу поняття «необоротні активи» задля постійного упорядкування процесу організації обліку із дотриманням обґрунтованої класифікації необоротних активів за економічними та технічними параметрами [13].

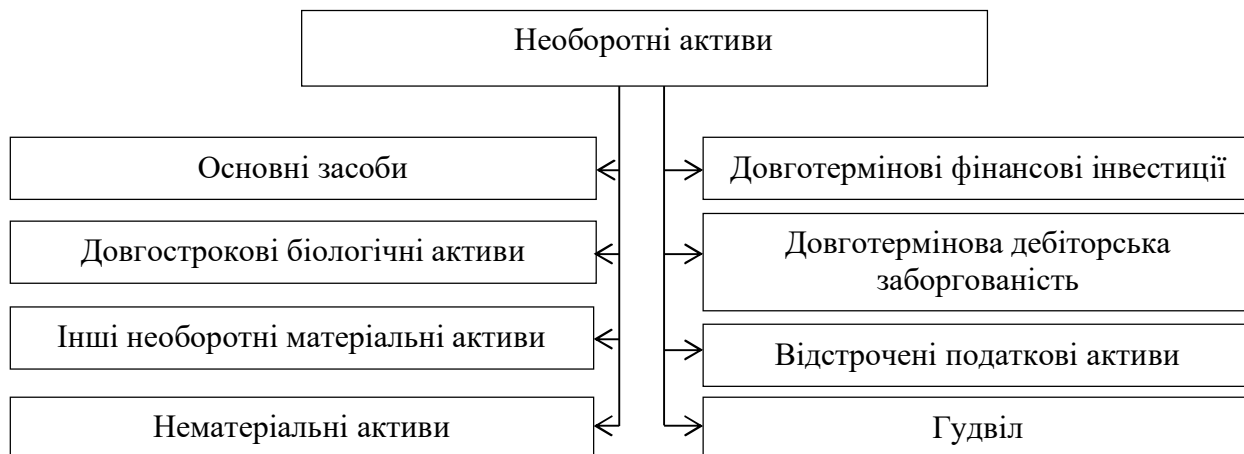

Рис. 1. Класифікація необоротних активів як об'єктів обліку

Джерело: складено автором на основі аналізу [9, 10, 11, 12]

Поряд із основоположними та загальноприйнятими класифікаціями необоротних активів, у наукових колах існує доволі широке різноманіття думок вчених та дослідників із пропозиціями щодо врахування потреби у використанні новітніх ознак щодо вказаних об'єктів обліку.

Від так, погоджуємось із твердженням Гнатюк А.А. стосовно того, що «нечітка класифікація необоротних активів може призвести до часткової втрати інформаційних зв'язків, важливих для зацікавлених осіб» [1]. Задля подання корисності інформації щодо наявності необоротних матеріальних активів користувачам, дослідницею було запропоновано до використання та детально обґрунтовано певні якісні характеристики класифікації необоротних матеріальних активів, зокрема: сутність, релевантність, об'єктивність,

надійність, змістовність, порівняння, а також розроблено оновлену класифікацію необоротних матеріальних активів [1].

Посилаючись на проведене ґрунтовне дослідження професора Задорожного З.-М., відзначимо, що середньостатистичне значення у структурі необоротних активів вітчизняних підприємств, які функціонують в усіх видах економічної діяльності та мають різні форми власності, складає близько 46,43 % у 2020 р., яка порівняно із попередніми періодами суттєво не змінювалась [2, 3]. Варто вказати на те, що, загалом, склад необоротних активів у підприємств є досить різноманітним та різниться як за формами, за призначенням та використанням, так і за природою походження та інтенсивністю використання їх потужностей.

Зазначене підтверджує думку про те, що за стрімко змінних умов провадження бізнесу необхідно якомога швидше адаптуватися до новітніх форм інформаційного забезпечення системи управління необоротними активами підприємства шляхом впровадження облікових інноваційних технологій та інтелектуальних розробок даного напрямку. Інформаційно-обґрунтовані рішення слугуватимуть більш ефективному розвитку системи бухгалтерського обліку, зокрема, інноваційних інструментів її реалізації та впровадженню прийнятих виважених управлінських рішень в перспективі ведення господарської діяльності суб'єкта бізнесу.

Провівши поглиблене дослідження щодо порівняння ефективності використання необоротних активів в означеному аспекті на більш глобальному рівні, маємо можливість вказати на те, що у досить розвинених зарубіжних країнах світу (ЄС, зокрема, Німеччини, Франції, Італії ті ін.) вагома частка у складі необоротних активів належить нематеріальним активам [2, 3].

Загалом, на рис. 2 наведено перелік основних складових необоротних активів у розрізі їх матеріальної та нематеріальної форми із врахуванням та застосуванням ознаки найбільшої їх питомої ваги у зарубіжних країнах, посилаючись на дані Євростату та дослідженню вітчизняних вчених.

З позиції автора, вказана класифікація необоротних активів за зарубіжними законодавчими нормами надала можливість ілюстративно відобразити чітку варіативність складу та структури необоротних активів та відслідкувати потенційні шляхи синхронізації НП(С)БО та М(С)БО стосовно досліджуваних об'єктів.

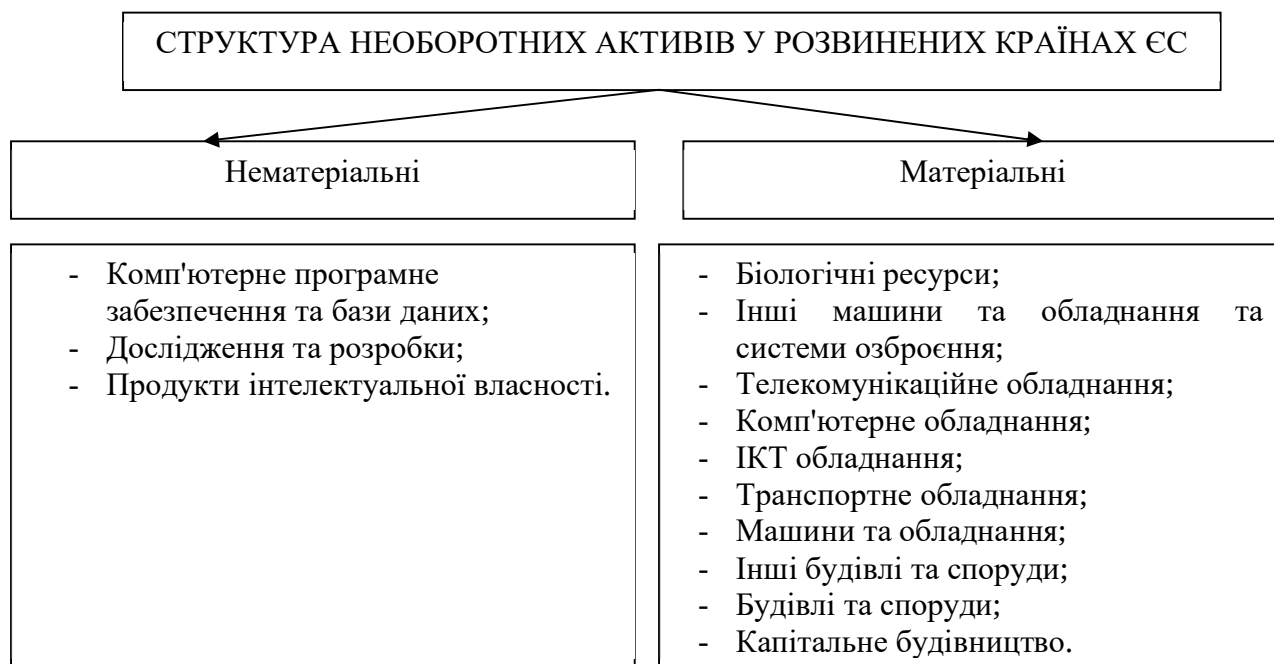

Рис. 2. Склад та структура необоротних активів на підприємствах у розвинених країнах Європейського Союзу

Джерело: складено автором на основі аналізу [2, 3]

Дослідники Левкович О.В. та Безлюдна К.С. констатують те, що правильно організований процес управління необоротними активами відбуватиметься у випадку постійного удосконалення інформаційного забезпечення щодо означених активів, зокрема, для адміністративного персоналу підприємства. Відповідно, достовірним підґрунтям чого виступатиме система бухгалтерського обліку [5].

Науковиці Даценко Г.В., Гладій І.О. та Майстер Л.А. конкретизують важливу та багатогранну роль необоротних активів в процесі провадження господарської діяльності суб'єктами бізнесу, обґрунтовуючи її тим, що: «по-

перше, вони визначають виробничий потенціал підприємства, оскільки безпосередньо впливають на обсяги виробництва продукції, робіт або послуг.

Крім того, вони мають великий вплив на фінансові показники підприємства, а саме на їх вартість і витрати, пов'язані з експлуатацією, впливають на прибуток, рентабельність та інші фінансові показники. Необоротні активи виступають джерелом формування грошових потоків, так як вони можуть генерувати грошові потоки через продаж продукції, робіт або послуг...» [4].

Окрім того, вважаємо, що у процесі експлуатації необоротних активів перспективним напрямком організації їх обліку виступає компонентний облік основних засобів, який варто розвивати з ціллю наближення національних стандартів до міжнародних. У праці окреслено доцільність застосування компонентного обліку, проведено критичне порівняння положень та запропоновано умови розподілу об'єктів на компоненти із зазначенням їх вартісного порогу, строку корисного використання при експлуатуванні й проведення ремонтів, а також вибору методики нарахування амортизації [4]. Звісно кожен із вказаних чинників певною мірою (через витрати, порядок оподаткування тощо) чинить вплив на кінцевий фінансовий результат господарювання, тому важливо ґрунтовно досліджувати означені положення організації обліку необоротних активів.

Конкретизація облікової сутності необоротних активів з точки зору Дерун І.А. виглядає наступним чином: «сукупність малоліквідних матеріальних засобів, фінансових ресурсів, нематеріальних ресурсів і прав, які контролюються суб'єктом господарювання і використовуються в господарській діяльності протягом більше одного року або операційного циклу за умови, що підприємство очікує отримати від них економічну вигоду в майбутньому» [14]. Трактуювання означеної категорії сприймається досить повним та широко охоплюючим, опираючись на призначення та функціональність необоротних активів для провадження господарської діяльності суб'єктами бізнесу.

Досить цікаві фахові позиції щодо облікових особливостей необоротних активів викладено у наукових працях вченої Степаненко О.І., позиція якої полягає в доцільності обґрунтування обліково-економічних характеристик

складових необоротних активів: основних засобів, нематеріальних активів, біологічних активів, капітальних та фінансових інвестицій. Автором визначено місце, роль та значення вказаних активів в господарській діяльності підприємства. Особливим аспектом виділено підходи щодо порядку амортизаційної політики необоротних матеріальних активів [7, 8]. Вважаємо, що економічні ознаки кожної складової одиниці необоротних активів чинять суттєвий вплив на достовірність визначення облікової інформації для різних потреб та на кожному етапі управління підприємством.

Ткаченком О.С. та Шатравою А.В. проведено дослідження щодо первинного документування операцій з рухом необоротних активів при їх придбанні або створенні та, з ціллю контролю над збереженням активів та їх ефективним використанням, авторами запропоновано згруповані фундаментальні етапи послідовності здійснення первинного обліку необоротних активів, серед яких виділено наступні: інвентаризація активів, нарахування амортизації, відображення на рахунках бухгалтерського обліку, документування операцій, визначення первісно вартості активу [15].

На думку авторів Костінюк О.В. та Чайковської Т.С., узагальнення облікової інформації щодо необоротних активів висвітлюється у фінансовій звітності із деякими неточностями, що обґрунтовується неспівставністю на законодавчому рівні [16]. Вказане явище автори пов'язують із розбіжностями в національних та міжнародних стандартах обліку, які, наразі, набувають досить широкого застосування. Вказане явище, безумовно, спричинене розширенням економічних взаємовідносин з іноземними контрагентами на світовому ринку. Тому, у майбутній перспективі досить важливим є встановлення повної гармонізації НП(С)БО та МСБО.

Досить детальне та обґрунтоване дослідження проведено й висвітлено у науковій праці Беженар А.Ю., з точки зору якої елементи організації обліку необоротних активів бюджетних установ, першочергово, доцільно розглядати з призми чітко окреслених «груп основних принципів, що слугуватиме запорукою повного, достовірного, прозорого, своєчасного відображення інформації про стан та рух необоротних активів в системі обліку та фінансові звітності» [17].

Автором рекомендовано застосування специфічних принципів, серед яких: контрольованості, ритмічності, своєчасності, прямоточності. Вважаємо, що впровадження означених принципів в обліку забезпечить покращення якості отримуваної інформації про стан та ефективність використання необоротних активів.

У процесі використання основних засобів, як складових необоротних активів, важливо правильно переносити їх вартість на виготовлюваний продукт чи включати до складу витрат підприємства, при чому застосовувати чинні шляхи амортизаційних нарахувань. У статті Сулими М.О. та Смірнова Д.Р. розкрито зміни в обліку переоцінки основних засобів та запропоновано удосконалення методики списання основних засобів шляхом забезпечення належного документального оформлення та бухгалтерських проведення в умовах воєнного стану [18]. Особливо актуальною виступає процедура ліквідації основних засобів, оскільки прямо залежить від причини їх списання (пожежа, крадіжка, інше фізичне знищення тощо), документального підтвердження достовірності вказаних фактів із подальшим декларуванням у фінансовій звітності. Документальне оформлення ліквідації основних засобів може бути підтвердженням такими формами, як: наказ керівника, витяг із реєстру про припинення права власності на основні засоби, акт ДСНС, витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань, Сертифікат Торгово-промислової палати України, акти інвентаризації тощо.

Пчелинською Г.В. докладно проаналізовано сучасні проблеми обліку вибуття основних засобів підприємства в умовах воєнного стану в Україні. Зокрема, досить актуальним є процес правильного відображення в обліку примусового відчуження (вилучення) майна в умовах воєнного стану; добровільної передачі основних засобів для військових потреб ЗСУ, а також обліку тих об'єктів необоротних активів, які залишилися на непідконтрольних територіях України [19]. Автором було розроблено практичний алгоритм прийняття управлінського рішення щодо обліку вибуття основних засобів в умовах воєнного стану в Україні. Вважаємо, що умови сьогодення характеризуються рядом невизначеностей, що потребує детальних нормативних

обґрунтувань щодо порядку оцінки вибуття означених об'єктів в обліку. Доповнення наукової думки Пчелинської Г.В. виступили пропозиції Колісник О.П. та Приходько К.К. щодо обліку необоротних активів в умовах воєнного стану, якими, зокрема, вказано, що «активи, які не є контрольовані підприємством та знаходяться на окупованій території, потрібно віднести на позабалансовий облік чи на окремі рахунки бухгалтерського обліку» [20]. Також запропонований до практичного застосування варіант із розробленням механізму списання таких основних засобів у період дії воєнного стану із подальшим поновленням на балансах підприємств після відновлення територіальної цілісності України, посиляючись на результати проведеної інвентаризації. Така інформація вважатиметься правдивою та не упередженою, особливо, зважаючи на нормативні умови визнання активів, як складових власності суб'єктів господарювання. Завершальним етапом удосконалення облікових технологій процесу організації обліку необоротних активів (рис. 3), безумовно, виступатиме формування управлінського висновку щодо ефективності їх використання.

Отримана інформація щодо результатів даного етапу забезпечить достовірність фактичного рівня виконання запланованих цілей та рівня економічних вигод від використання кожної структурної одиниці активу.

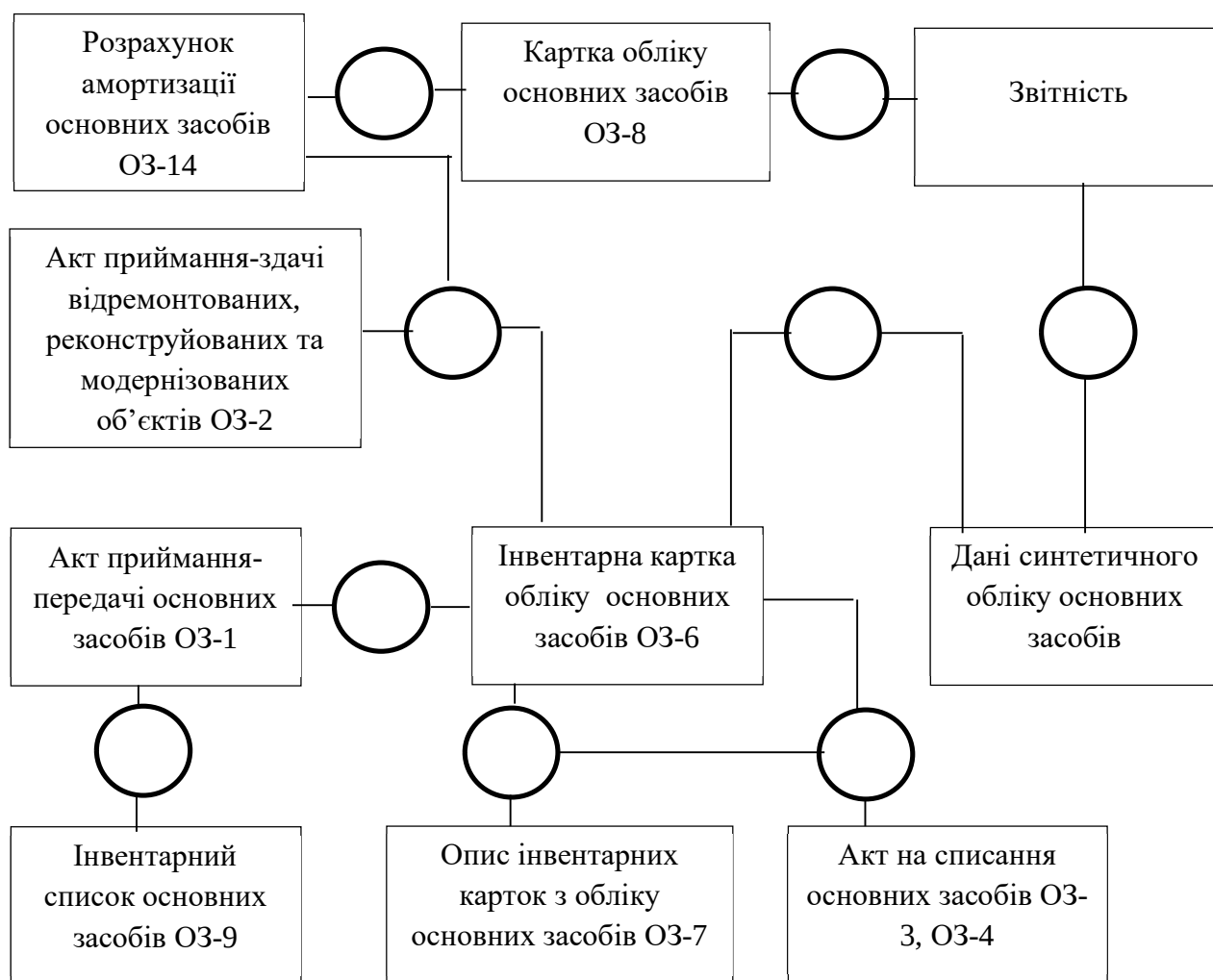

Рис. 3. Документування операцій, пов'язаних з рухом необоротних активів суб'єктів бізнесу

Джерело: складено автором на основі аналізу [4, 18]

Висновки. У результаті проведеного дослідження доведено необхідність впровадження нових підходів до організації обліку необоротних активів в умовах сучасних реалій. Кожен суб'єкт господарювання за отриманими результатами ефективності використання певного виду необоротного активу має змогу оптимізувати їх склад такими шляхами: продавати непотрібні або застарілі основні засоби, або замінювати їх на більш сучасне та ефективне обладнання. Однак, приймаючи такі рішення, необхідно аналізувати рентабельність і закладати означені витрати на майбутнє.

Можна стверджувати, що процес ефективного використання необоротних активів слід будувати із урахуванням таких основних чинників:

- 1) довготривалого терміну використання об'єктів, протягом якого їх необхідно обліковувати;
- 2) технічно складної та багатокомпонентної будови, яку необхідно детально відображувати в облікових регістрах;
- 3) необхідність проведення ремонтів, реконструкції, модернізації основних засобів призводить до зміни їх первісних характеристик, які потрібно своєчасно відображувати у регістрах обліку;
- 4) вартість об'єктів вимагає адекватної організації процесів їх приймання, списання, а також і обліку наявності, які б забезпечували їх цілісність і збереження у робочому стані. Збереження приватної власності, унеможливлення крадіжок майна, руйнування об'єктів є однією із основних проблем, що постійно постають перед суб'єктами господарювання.

Список використаних джерел

1. Гнатюк А. А. Новий погляд на класифікацію необоротних матеріальних активів в умовах кризи. *Modern Economics*. 2021. № 25. С. 46-51. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V25\(2021\)-07](https://doi.org/10.31521/modecon.V25(2021)-07).
2. Задорожний З.-М., Муравський В., Костецький Я., Задорожний М. Удосконалення обліку необоротних активів у системі ефективного управління ними. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2022. №5(46). С 149-160. URL : <https://doi.org/10.55643/fcaptp.5.46.2022.3791>.
3. Задорожний М.З. Актуальні питання обліку необоротних матеріальних активів. *Інструменти бухгалтерського обліку для бізнесу в соціальних мережах*. 2022. Тернопіль. ЗУНУ. С. 21-26.
4. Даценко Г.В., Гладій І.О., Майстер Л.А. Необоротні активи підприємства: проблеми організації обліку. *Інвестиції : практика та досвід*. 2024. № 10. С. 25-29.

5. Левкович О. В., Безлюдна К. С. Оцінка стану і використання необоротних активів підприємства. *Ефективна економіка*. 2021. № 6. DOI: [10.32702/2307-2105-2021.6.84](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.6.84)
6. Пчелинська Г.В. Особливості обліку вибуття основних засобів в умовах воєнного стану в Україні. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 51. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-51-13>
7. Степаненко О.І. Необоротні активи підприємства, їх економічна природа та роль в діяльності суб'єкта господарювання. *Scientific Collection «InterConf+»*. 2024. Вип. 42(189). С 143-156. DOI : <https://doi.org/10.51582/interconf.19-20.02.2024.014>.
8. Степаненко О.І. Основні засоби в системі бухгалтерського обліку та управління. *The scientific paradigm in the context of technological development and social change: Scientific monograph. Part 1*. Riga, Latvia: «Baltija Publishing». 2023. С. 338-374. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-297-5-13>.
9. НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : наказ МФУ № 73 від 07.02.2013 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>.
10. НП(С)БО 7 «Основні засоби» : наказ МФУ від 27.04.2000 р. № 92. URL : <https://zakon.help/documents/z0288-00>.
11. НП(С)БО 8 «Нематеріальні активи» : наказ МФУ № 242 від 18.10.1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99#Text>.
12. Податковий кодекс України : Закон України № 2755 від 02.12.2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
13. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996–XIV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
14. Дерун І.А. Обліково-аналітичне забезпечення управління необоротними активами: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.09. Київ, 2015. 22 с.
15. Ткаченко О.С., Шатрава А.В. Сутність та класифікація необоротних активів в контексті їх обліку. *Економіка та суспільство*. 2024. (68). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-128>.

16. Костінюк О.В, Чайковська Т.С. Методологічні засади обліку необоротних активів. *Молодий вчений*. 2020. № 7 (83). С. 111-114. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-7-83-25>
17. Беженар А.Ю. Особливості організації обліку необоротних активів бюджетних установ. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 68. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-195>
18. Сулима М.О., Смірнов Д.Р. Облік основних засобів підприємства в умовах воєнного стану. *Інфраструктура ринку*. 2023. Вип. 70. DOI: <https://doi.org/10.32782/infrastructure70-33>
19. Колісник О.П., Приходько К.К. Облік і контроль основних засобів в умовах воєнного стану. *Проблеми сучасних трансформацій*. Серія: Економіка та управління. 2023. № 7. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-7-09-03>.